

Osiguranje higijensko epidemioloških uvjeta zbrinjavanja migranata u kampovima

Vlado Josić, dipl. san. ing.

dr. sc. Andrea Barišin dr. med.

Služba za zdravstvenu ekologiju

Migratorna kriza

- Društvena - ratovi u Siriji, Iraku, Afganistanu države Bliskog Istoka uzrok su da stotine tisuća ljudi budu prisiljeni napustiti svoje domove i potražiti sigurnost izvan svoje domovine
- Prirodna – opasnost suočavanja sve većeg priljeva migranta iz siromašnijih područja pogođenih klimatskim nepogodama
- Ekonomska - težnja za boljim uvjetima života

Karakteristike:

- nepredvidivost trajanja,
- promjenjivost intenziteta
- događaji na globalnoj političkoj sceni
- nemogućnost predviđanja kretanja
- točan broj izbjeglica u određenom trenutku

Zdravstveni sustav, kao i drugi sustavi, u takvim situacijama mora se stalno prilagođavati

- Republika Hrvatska se prvi puta direktno suočila sa migrantskim krizom 16. rujna 2015. godine kao posljedicom migrantskog vala te zatvaranjem granice između Srbije i Mađarske
- prvih 1300 migranata iz zemalja pogođenih ratovima prešlo je granicu s Hrvatskom

- 17.rujna 2015. Krizni stožer je za potrebe migrantske krize izradio dokument postupanja zdravstvenog sustava u slučaju migrantskog vala pod nazivom

„Mjere za zaštitu od zaraznih bolesti i sadržaj zdravstvenog pregleda osoba tražitelja azila i azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom“.

- Petog dana migrantske krize u našoj zemlji, na području Opatovca kraj Iloka uspostavljen je privremeni izbjeglički kamp kapaciteta oko 4000 ljudi za izbjeglice koji su ulazili u Republiku Hrvatsku preko prijelaza Bapska i Tovarnik.
- Zamišljeno je da se u kampu Opatovac migranti ne zadržavaju duže od 48h
- U praksi su se zadržavali dosta manje, ne duže od 24h

- Koordinaciju zdravstvenog sektora na terenu u Opatovcu preuzeli su djelatnici Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu i djelatnici Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo
- NGO – bez nadzora zdravstvenog stožera, ne prijavljuju se u zdravstveni sektor
 - izvan kontrole distribucija lijekova i med. pomagala
 - provjera medicinskog osoblja koji nisu u našem sustavu
 - provjera unosa medicinske opreme
 - provjera donacije medicinskih lijekova

Opatovac

Bapska

- Kada su se stvorili svi preduvjeti (03.studenog 2015.) za otvaranje zimskog prihvatnog tranzitnog centra Slavonski Brod, postepeno je došlo do zatvaranje privremenog izbjegličkog kampa u Opatovcu.

Zatvaranje kampa u Opatovcu

Pripreme prije otvaranja kampa Slavonski Brod

Modernizacija ☺

Protuepidemijske mjere

- DDD (dezinfekcije, dezinsekcije i de prihvratnim centrima,
- minimalni higijensko-sanitarni uvjeti,
- zdravstveni nadzor migranata za vrijeme boravka u prihvatilištu u slučaju postavljanja epidemiološke indikacije,
- suradnja koordinatora zdravstvenog sektora u prihvatilištu s nadležnim epidemiolozima,
- mjere zaštite djelatnika službi koje rade u bliskom kontaktu s migrantima

NAPUTAK
KRIZNOG STOŽERA
MINISTARSTVA ZDRAVLJA

Dnevna izvješća epidemijska i zbirna zdr. zaštita

- Postupnik – za lakše pružanje zdra. zaštite
- 12h - smjena 4 medicinska tima i 1 sanit. prijevoza
- Trijaža –akutna bolest klinički i epid. potvrđeno
 - na infektivnu bolest, Tbc, salmonelu, šigelu, parazite shistostoma, malarija, amoeba hyst. i dr.
 - cjepni status (MRP, polio IPV, DTP)
- Ukupno broj migranata u prihvatilištu,
br. zdravih i bolesnih,
br. hospitalizirani ili upućenih u zdr. ustanove

Plan DDD mjera

- Priprema pisanih smjernica s osnovnim i detaljnim uputama za održavanje osobne i higijene prostora na odgovarajućem jeziku
- Odgovorna osoba za provedbu DDD mjera
- Izvoditelji DDD mjera: sanitarni inženjeri, sanitarni tehničari, te izvoditelji drugih struka sa ispunjenim zakonski propisanim uvjetima

Pristupilo se edukaciji osoblja

- Izrađen postupnik za dezinfekciju radnog prostora
- Edukacija djelatnika javnih radova
- Pisane upute za pranje i dezinfekciju ruku
- Pravilna upotreba zaštitnih sredstava (zaštitne maske, odijela, rukavice...)
- Stalni nadzor nad mjerama dezinfekcije
- Edukacija studenata zdravstvenog smjera (mag.san. inženjerstva, dipl. med. sestre, liječnici...)

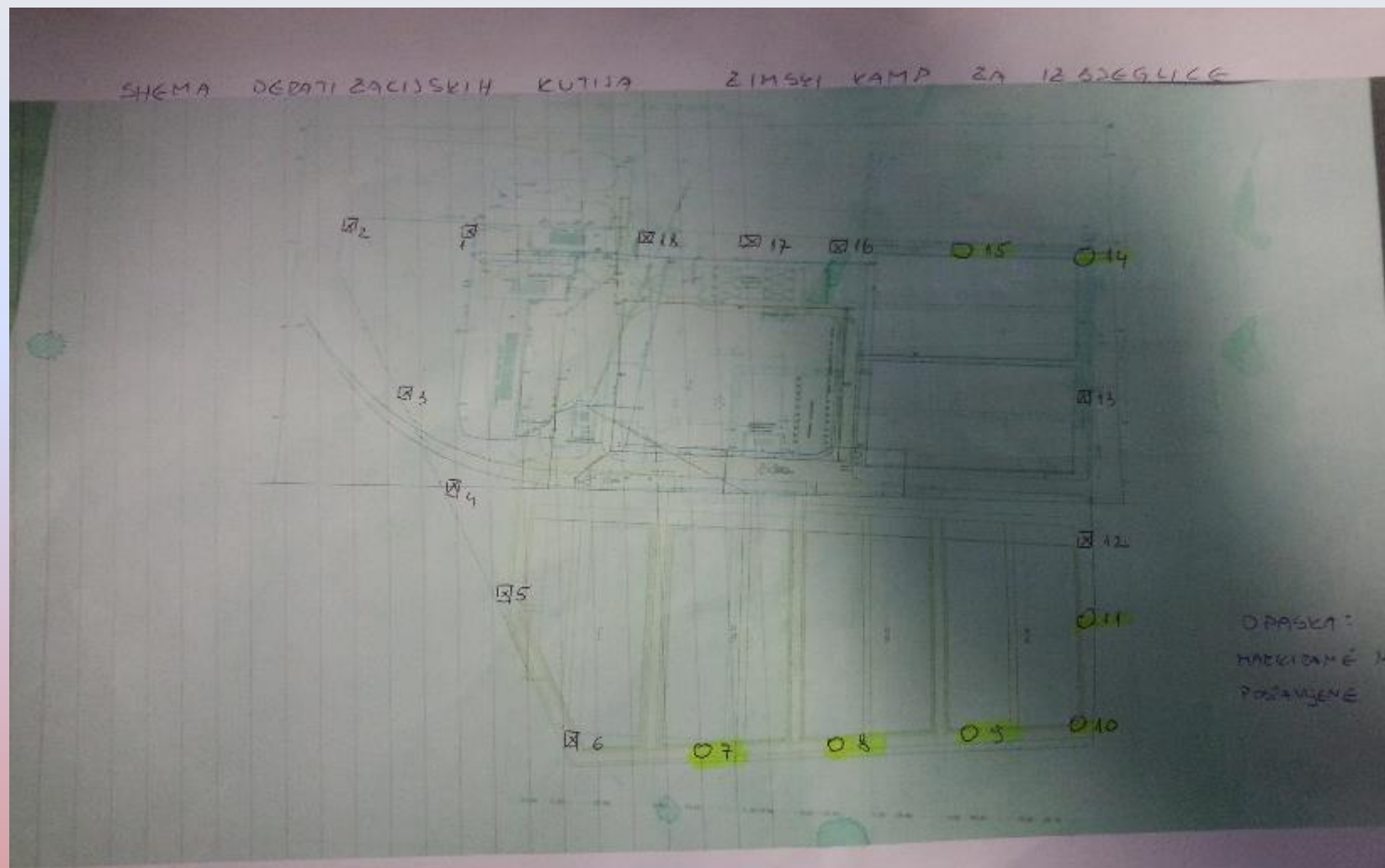
Napisane i postavljene upute pored postavljenih sanitarnih čvorova

- U početku problem je nastao zbog pomanjkanja prevoditelja pa su postavljene upute bile samo na hrvatskom i engleskom jeziku
- U prisustvu prevoditelja poteškoća s različitim narječjima
- Otežana suradnja
- Prijedlog - piktogrami

Deratizacija – crtanje shema

Deratizacija – uočeni nedostaci

- Problem sa pomicanjem ili zatrpavanjem deratizacijskih kutija u krugu kampa Opatovac
- Velika količina organskog otpada koja ostaje odlaskom migranata
- Razne udruge koje se nalaze izvan kampa u svojim šatorima i koje su izvan naše nadležnosti (otpad, ostaci hrane, napuštanje takvih šatora u kojima se nalaze ostaci hrane...)
- U kampu Slavonski Brod problem sa starim i dotrajalim kontejnerima za otpad

Foto: Vlado Josić

Dezinfekcija u kampovima

Čišćenje i dezinfekcija u ZTC Sl.Brod

- Do kraja mjeseca prosinca 2015. dezinfekciju obavljale su ekipe županijskih zavoda ZZJZ koje su imali odobrenje MiZ-a
- Početkom siječnja 2016. čišćenje i dezinfekciju nakon održane edukacije obavljale su službe javnih radova uz nadzor djelatnika HZJZ-a i koordinatora zdravstva na terenu
- Problem oko držanja pisanih uputstava uporabe dezinfekcijskog sredstva!!!

Dezinfekcija i kontrola vodoopskrbnog sustava

- Problem sa vodoopskrbnim sustavom u ZTC Sl.Brod koji se dugo nije koristio za javnu vodoopskrbu
- Napisane upute službama na održavanju te redoviti / tjedni stručni nadzor nad primjenom

Zaključci

- Nepredviđene i neuobičajene okolnosti u RH - izazov mnogim službama zaštite i spašavanja te službama prevencije nad zaraznim bolestima
- Ključnu ulogu Hrvatski zavod za javno zdravstvo - okuplja mrežu županijskih zavoda s kojima su aktivnosti osmišljavane, provođene i koordinirane
- Vrlo je bitan dobar multidisciplinarnan pristup u navedenim aktivnostima – timovi - specijalisti epidemiologije, diplomirani sanitarni inženjeri te ostali djelatnici sanitarnog profila

Zaključci

- Možemo reći da kroz sudjelovanje u različitim aktivnostima izvanrednih okolnosti kojima je bila izložena naša zemlja **epidemiološki timovi** unutar sustava javnog zdravstva dodatno su profilirani i zauzeli bitnu ulogu u provedbi svih aktivnosti
- Trebalo je osmisliti, provesti i koordinirati sve službe za vrijeme prihvata i rada sa migrantima a sve u cilju sprečavanja zaraznih bolesti posebice vektorskih, te bolesti koje mogu nastati u lošim higijenskim uvjetima

Iskustvo koristi

- Potrebno je:
 - U izvanrednim okolnostima u našoj zemlji sa kojima smo se svi zajedno susretali te sakupili dovoljno iskustva, sve manjkavosti sustava u kriznim situacijama svesti na minimalnu mjeru
 - Osim migranata iz zemalja pogođenih ratovima za očekivati je veći broj tražitelja azila ili pokušaja ilegalnih prelazaka u našoj zemlji iz regija koje su pogođene mikroklimatskim promjenama s posljedičnom potrebom unaprijed uređenom organizacijskom strukturom

Hvala na pažnji...

Vlado Josić, dipl. san. ing.

Dr. sc. Andrea Barišin dr. med.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Služba za zdravstvenu ekologiju